

A város, a ház és az utca az időszakadék szélén...

Elhangzott gondolatok Pósa Károly magyarkanizsai képzőművésznek 2015. október 19-én, a magyarkanizsai városháza aulájában megtartott kiállítás-megnyitóján

Mottó:

„Az emberi arc a világ legpontosabb óraműve. Mutatói a ráncok. A ráncok indáiban az értelem magja a szem, mint táglombú trópusi fák hajszálgyökereivel befönt fényes, csillogó kő...” (Domonkos István)

A városkép-ábrázolásoknál mintegy megszokásból a tér és idő közül szinte mindig a tér-ábrázolatokat vesszük leginkább és elsősorban figyelembe. Az időt, mint olyat mintha kevésbé preferálnák a rajzolók. Pósa Károly magyarkanizsai képzőművész újabban gondolt egyet, s merész, mi több kihívó elhatározást tett azzal, hogy városképeinél igenis az időt, az idő múlását tette figyelmének középpontjába. Város- és utcaképein a számunkra megszokottá váló időben megnyilvánuló tér helyett a térben kíméletlenül munkálkodó időt hangsúlyozandó kifejezésformát keresett, ezzel próbálva meg a városról, annak „képéről” alkotott elképzeléseink palettáját kiszélesíteni.

Elképzeléséhez a szürke grafit és szén mellé a cinóber élénkítő valűrjét társította, mellyel a vedlésnek indult vasútállomás, a sokszor átépített nagytemplom, a magára hagyott park, a romos vigadó, esetleg a világvégi, tóparti düledező közök titkos zugában, a nesztelen távolodó időt próbálja meg ábrázolni, mintegy képeinek keretei közé szorítani. Mert igen is, a téglafugák, a málló vakolatok, a végtelenbe, vagy ki tudja hova futó repedések és torzulások mögött emberi sorsokra rímelő épület-sorsok rémlenek fel rajzai által. Nála – aki mellesleg remek portrérajzoló is – az épületeknek is, akár csak egy sok szenvedést megélt kanizsai parasztemberarcnak; elhasznált, agyondolgozott testnek ráncai vannak, kérge napszitta, esőverte gondokkal barázdált homloka, mert erre fókuszál. Többször hangoztatta ugyanis, hogy számára nagyobb kihívást jelent egy aggodalommal rovátkált öregember, öregasszony orcáját megrajzolni, mint egy ráncatlan *tabula rasa*-t mutató pufók gondtalan gyermekarcot. Számára ezért az idős, ódon viharvert kanizsai házak, utcák s sarkok is sokkal karakteresebbek az újabb kori, még történetellen kulisszaszerű modern épületeknél.

Kanizsát és házait ezért, mint egy idős bácskai emberarcot szándékolta megrajzolni, élet- és várostörténetének szomorú és múltó lenyomataival együtt. Olyannak, melybe hangtalan és kitörölhetetlen szavakat vésett a kíméletlen sorstörténet: a számunkra jól ismert kanizsai házak hallgatag ház-arca e képen egyenlítődik ki nála egy szótlan, sorsába révedt öregember arcával, miszerint regényszerű *couleur locale* prózában próbál az alföldi nagy kék ég alatti, alig elviselhető, örökké újrakezdésre ítélt léte és létkeretére utalni. Csöndes együtt-hallgatásra, együttérzésre hívogató szálkás, maszatos városkép rajzai mindenképpen realiztikusoknak, csaknem prózaiaknak hatnak vad ecset és felületkezelésű – mondhatni költői képeket inkább magukba sűrítő – színes festményei mellett.